

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXI. Moratēl peccatum est, loco Officii dei, assumere aliud
notabiliter brevius, vel notabiliter differens ab illo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

25. censet de omissione partis minoris octava totius divini Officii parte) Doctores passim rejiciunt ut nimis laxam, improbableemque, signanter sapientissimus noster Lezana consulto 48. n. 85. & Diana p. 11. tr. 1. resol. 25. quia levi cum fundamento torrenti contradicit Doctorum; cum materia, sive minor octava parte, sive non excedens duodecimam totius Officii partem, esse possit, communique prudentum judicio de facto esse censetur absolute magna, licet respectivè levis; nimisque (adeò nihil) probet illa Marchini & Caramuelis regula: utpote ex qua consequens foret, quòd ille qui Belgium totum Regi furaretur Hispaniarum, mortale peccatum non committeret: quia totum Belgium minus est octava parte, nec excedit duodecimam partem totalis dominationis Regis Hispaniarum. Immeritò ergo Caramuel, Escobar & Marchantius probabilem reputant illam Marchini opinionem; quam ex operibus ipsius à S. Congregatione Indicis deletam esse, testatur Diana loco citato.

CAPUT XXI.

Mortale peccatum est, loco Officii diei, assumere aliud notabiliter brevius, vel notabiliter differens ab illo.

124. **I**D facere sine justa causa, solum esse veniale, docuerunt aliqui apud Dianam p. 2. tr. 12. resol. 3. Imò Leander apud eundem p. 10. tr. 1. resol. 16. & Caramuel in Theol. fundam. Edit. Francofurt. n. 1106. & seqq. auctores sunt docere, Sacerdotem quolibet die recitanti Officium Dominicæ Resurrectionis, pro qualicumque alio per annum incidente, quamlibet prolixo, peccare tantum venialiter. Sed hoc Alexander VII. damnavit, dum istam 34. damnavit: *In die Palmarum recitans Officium Paschale satisfacit præcepto.* Fundamentum dictorum Authorum fuit, quòd substantia præcepti de Officio recitando sit tantum de septem Horis Canonicis recitandis: quòd autem Officium sit tale vel tale, v. g. de feria, vel de festo, &c. spectare ad accidentalem ritum, cujus mutatio solum involvat culpam venialem, si fiat sine causa.

125. Sed contra ipsos probatur assertio nostra, quam tradunt S. Thomas quodlib. 3. q. 13. a. 2. S. Antoninus p. 2. tit. 9. c. 12. Bellarminus, Ledesma, Suarez, Vasquez, Reginaldus, Bonartius, & Doctores communiter. 1.º quia Ecclesia non solum præcipit Officium Canonicum, seu septem Horas Canonicas indeterminatè recitari; verum etiam præcipit quotidie recitari tale Officium, quale pro quolibet die præscribitur in Breviario, quo legitime utitur Ecclesia, ad quam quisque spectat, constans utique his determinatis Psalmis, lectionibus, responsoriis, &c. prout habetur can. 13. & 14. dist. 12. Si ergo non istud, sed aliud Officium pro libitu recitetur, sub-

stantia præcepti Ecclesiæ non servatur. Aliàs eam servaret, qui in dies legeret Officium Paschale, vel primum nocturnum de beata, secundum de S. Joanne, tertium de S. Theresia, laudes de Dominica, primam de feria, &c.

2.º quidquid sit, an id quod de Officio præcepto omittitur, ad ipsius essentiam pertineat, vel non, si tamen sit notabile quidpiam, omisso illius est omisso rei notabilis, adeòque mortale peccatum, ut constat ex omissione mixtionis aquæ in sacrificio Missæ, & omissione partis Missæ à principio ad Evangelium inclusivè, quæ non sunt aliter de essentia sacrificii Missæ, nec aliter de substantia, quam qualitas & quantitas Officii præscripti de substantia illius.

3.º qui omittit unum, vel duos nocturnos matutinarum, vel etiam laudes, recitat equidem septem Horas Canonicas; sed quia omittit notabilem quantitatem Officii præcepti, sine dubio mortaliter peccat.

4.º Ecclesia non solum præcipit substantiam Officii, consistentem in septem Horis, verum etiam qualitatem & quantitatem ipsius. Igitur in qualitate vel quantitate, vel in utroque pro libitu notabiliter deficiens, transgreditur Ecclesiæ præceptum in re gravi, adeòque mortaliter peccat. Antecedens constat ex can. 15. de consecrat. dist. 5. ubi Gregorius VII. in generali Synodo residens, in die (inquit) Resurrectionis usque ad sabbatum in albis, & in die Pentecostes usque in sabbatum ejusdem, tres Psalmos tantum ad nocturnos, tresque lectiones antiquo more cantamus, & legimus. Omnibus diebus aliis per totum annum, si festivitas est, novem Psalmos, & novem lectiones dicimus. Aliis vero diebus duodecim Psalmos, & tres lectiones recitamus. In Dominicis diebus octiduum (excepto die Paschæ & Pentecostes) & novem lectiones dicimus. Illi autem qui in quotidianis diebus tres tantummodo Psalmos, & tres lectiones celebrare volunt, non ex Regula sanctorum Patrum, sed ex fastidio & negligentia probantur hoc facere. Nos autem... imitantes antiquos Patres, statumus fieri, sicut superius prenotavimus. Falluntur ergo qui dicunt, Gregorium VII. ibi non abrogare abusum eorum, qui in quotidianis diebus tres tantum Psalmos legere volebant, cum eo ipso eum abroget, quo declarat esse contra Regulam sanctorum Patrum, quam statuit esse servandam, modo ibi prænotato. Alexander quoque VII. eundem abusum abrogat, dum damnat propositionem dicentem sic satisfieri Ecclesiæ præcepto.

Obijcies 1.º legere unam Missam pro alia, non est peccatum. Ergo nec legere unum Officium pro alio.

Nego consequentiam: quia non est talis obligatio legendi Missam, sicuti legendi Horas: cum Ecclesia, sicut sæpè liberum relinquit, legere vel non legere Missam; ita & hanc vel illam Missam pro devotione legere, uti docet piorum consuetudo, quæ non est pro Of-

130 **ficio.** Videri potest Diana p. 11. tr. 1. resol. 10. Objicies 2°. qualitas vel quantitas Officii non magis est de substantia ipsius, quam quantitas vel qualitas Missæ. Sed in die Palmarum audiens Missam de Requiem, vel de Resurrectione, æquè satisfacit præcepto de audienda Missa, quàm audiens Missam de illa Dominica. Ergo similiter, &c.

Respondeo negando antecedens, & consequentiam à Missa ad Officium: quia Ecclesia præcipit audiri Missam præcisè, non autem recitari Officium præcisè, sed recitari illud, quoad qualitatem & quantitatem, quantum & quale pro quolibet die præscribitur in Breviario. Unde nullus unquam dubitavit satisfieri Ecclesiæ præcepto, de Missa audienda, in casu de quo in objectione; secus in casu quo quis Officium de Resurrectione die Palmarum recitaret, ut patet ex Decreto Alexandri VII. Nec quoad hoc operosius est disputandum, utrum qualitas & quantitas Officii pertineat ad substantiam ipsius, quia non sola violatio præcepti quoad substantiam Officii est mortalis, sed etiam quoad qualitatem & quantitatem, quando recitatur Officium notabiliter brevius, vel notabiliter difforme.

131 **Dico notabiliter brevius, vel notabiliter difforme,** quia ubi non est nisi levis difformitas, nec nisi levis diminutio quantitatis, mutatio non videtur esse nisi venialis, uti docent Bonartius, Layman, & DD. communis, ob materiam parvitatem. Levis enim mutatio, etiam substantialis, non videtur esse mortale peccatum, magis quàm levis omisio substantialis, ut patet in ommissione Vesperarum sabbathi sancti, quam Bonæ-Spei (nobis hoc in puncto contrarius) n. 49. fatetur esse venialem.

132 **Unde subrogatum unius Officii pro alio non videtur semper esse mortale peccatum;** quamvis enim Officium subrogatum juxta declarationem Pii V. sit cassatum, annullatum & præscriptum quoad effectum plenè ac sine ullo peccato satisfaciendi præcepto; non tamen ulquequaque, sive quoad omnem effectum. Aliis qui illud ex inculpato errore recitasset, non magis satisfecisset, quàm si ex inculpato errore Rosarium loco Officii dixisset. Quod Doctores non admittunt; imò communiter docent, eum qui per inculpatum errorem, vel inadvertentiam, unum Officium pro alio bonâ fide recitavit, deprehensio errore, debere partem illam repetere; imò secundum aliquos posse inchoatum Officium perficere; licet probabilis existimem (cum Cardinale de Lugo) post absolutam horam, in quo deprehensus est error, residuum exitus diei Officio posse & debere recitare, ex benigna interpretatione mentis Ecclesiæ.

133 **Addit Card. de Lugo, eum qui hodie per inculpatum errorem recitavit Officium de Sancto, quod sequenti dumtaxat die erat recitandum, debere sequenti adhuc die illud recitare, ne bis erret.** Neque enim primus error dat ipsi jus invertendi ordinem Officiorum Breviarii.

134 **An autem Officium de Sancto, heri non recitatum, proximâ die non impeditur oporteat recitare?** Affirmant aliqui. Sed probabilis negare videntur alii, quia Officia, sicut jejunia, diebus suis alligata sunt, à qua obligatione Rubricæ solum excipiuntur casum, quo dies illi impediuntur altiori festo, vel solemnitate. Aliis qui diù fuisset ægrotus, recuperatâ sanitate posset totum plenè rubricarum seu Breviarii ordinem invertere, omittaque Officia resumere, non sine magna difformitate cum Ecclesiâ sua, cui se debet juxta Canones conformare.

CAPUT XXII.

Non est liberum, quodvis assumere Breviarium, sed Officium legendum ex Breviario ab Ecclesiâ, vel consuetudine loci præscripto.

135 **Juxta Bullam Pii V. præfixam Breviario Romano, confirmatamque à Clemente VIII, & Urbano VIII. omnes Breviario alitri pensum suum perolvere debent, juxta formulam Breviarii Romani; aliâ officio non satisfactori, exceptis Capitulis, & Monasteriis, quæ à ducentis annis fuerunt usa alio.**

136 **Sed quaeritur 1°.** an illi qui in sua Ecclesiâ, vel Religione, particulari utuntur Breviario, ducentis annis ante Bullam Pii V. usitato, possint privatim Officium recitare ex Romano? Affirmant Sa, Lessius, Sanchez, Bonacina, Diana, Gobat, &c. Sed (secluso in contrarium privilegio) melius id negant Suarez, de orat. l. 4. c. 23. n. 6. Bonæ-Spei hîc tr. 2. disp. 2. n. 145. & alii. Quia sic declaravit S. Congregatio apud Garciam de beneficiis p. 3. c. 1. n. 155. De hoc namque consultata, censuit, *habentes Breviarium ante ducentos annos institutum, non satisfacere recitando, etiam extra Chorum, juxta formam Breviarii novi Pii V. si hoc in sua Ecclesiâ non fuit receptum de consensu Episcopi & Capituli.* Id ipsum pro nobis Carmelitis declaravit Gregorius XIII. in Bulla Breviario nostro præfixa, in qua mandat universis & singulis Ordinibus prædicti Professoribus, Novitiis, & personis utriusque sexûs, ut hoc solo Breviario, in quaque Provincia, Congregatione & Domo, tam in Choro, quàm extra illum, in matutinis & aliis horis recitandis utantur. Et alioqui frustrâ esset privilegium relatum à Diana p. 11. tr. 1. resol. 8. quo Innocentius IV. Bulla *Pio vestro* 12. apud Rodericum concessit Minoritis, & consequenter aliis communicantibus, quòd si quando ratione itineris, vel alterius rationabilis causæ, extra Conventus suos divinum Officium recitaverint Fratres cum Fratribus, vel cum aliis Regularibus, vel Sæcularibus, vel quilibet separatim, id facere possint, alio quàm Romano ordine, secundum quodcumque Breviarium placuerit. Quod privilegium à Pio V. revocatum non esse dicitur in Compendio privilegiorum, ver-
bo